

Puławy, 22 lipca 2026 r.

Dr hab. Wojciech Kozdruń, prof. instytutu
Dział Wirusologii i Chorób Wirusowych Zwierząt
PIWet – PIB
Al. Partyzantów 57
24 – 100 Puławy

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Podstawa prawna recenzji: pismo Rady Dyscypliny Weterynaria Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 25 maja 2026 r. (Uchwała Nr RD Wet. 11/2026).

Autor rozprawy doktorskiej: Lek. wet. mgr MBA Krzysztof Bourdo – Katedra Farmakologii, Toksykologii i Ochrony Środowiska Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Dyscyplina naukowa: Weterynaria

Promotor: dr hab. Beata Łebkowska - Wieruszewska, prof. UP

Tytuł rozprawy: Profil farmakokinetyczny oraz zanikanie pozostałości wybranych leków przeciwbakteryjnych u gęsi domowej.

RECENZJA

I. Przedstawienie informacji o ocenianej rozprawie doktorskiej, w tym tytułu rozprawy doktorskiej stanowiącej podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora.

Uważam, że tytuł stanowi odzwierciedlenie założonego celu badań.

II. Ocena układu rozprawy doktorskiej, w tym informacje o poszczególnych częściach składowych.

W skład cyklu wydawniczego tworzącego całość rozprawy doktorskiej wchodzi 3 publikacje doświadczalne opublikowane w renomowanych czasopismach naukowych w latach 2024 – 2026:

1. **Bourdo K.**, Fadel C. Giorgi M., Sitovs A., Poapolathep A., Łebkowska – Wieruszewska B. (2024). Disposition kinetics and tissue residues of tilmicosin following intravenous, subcutaneous, single and multiple oral dosing in geese (*Anser anser*

domsticus). Journal of Veterinary Pharmacology and Therapeutics, Sept., Vol. 47, Iss. 5, s. 416 – 426, DOI: 10.1111/jvp.13461.

2. **Bourdo K.**, Fadel C., Giorgi M., Gajda A., Bilecka M., Poapolatthep A., Łebkowska B. (2024). Pharmacokinetics and tissue residues of colistin following intravenous, and single and repeated oral dosing in domestic geese (*Anser anser domesticus*). Veterinary Journal, Dec., Vol. 308, 106245, DOI: 10.1016/j.tvjl.2024.106245.

3. **Bourdo K.**, Fadel C., Giorgi., Gbylik – Sikorska M., Matras A., Poapolatthep A., Łebkowska – Wieruszewska B. (2026). Disposition kinetics and tissue residues of Lincomycin following intravenous, intramuscular and single and multiple oral dosing in domestic geese (*Anser anser domesticus*). British Poultry Science, Feb., Vol. 67, Iss 1, s. 9 – 17, DOI: 10.1080/00071668.2025.2524711.

Dane bibliometryczne publikacji wchodzących w skład cyklu

Nr publikacji	Punkty MNiSW	Wartość IF
1	70	1,7
2	140	3,1
3	100	1,7
Łącznie	310	6,5

We wszystkich 3 pracach doświadczalnych lek. wet. mgr. MBA Krzysztof Bourdo jest pierwszym autorem. Jego udział własny wynosi 80% a składa się na to:

- opracowanie koncepcji badań,
- przeprowadzenie wszystkich etapów doświadczeń (metodologia, przeprowadzenie analiz farmakokinetycznych i statystycznych)
- redakcja manuskryptu w tym zatwierdzenie wersji ostatecznej.

Na uwagę zasługuje fakt, że prace powstały w kooperacji w wieloma, innymi jednostkami naukowymi: PIWet – PIB w Puławach, Uniwersytetami w: Bejrucie, Pisie, Rydze oraz w Bangkoku.

We wstępie Doktorant opisał problem leczenia chorób bakteryjnych gęsi wynikający z faktu braku rejestracji preparatów drobnoustrojowych do stosowania u gęsi. Następnie zostały omówione zagadnienia związane z charakterystyką wybranych leków użytych w badaniach, charakterystyką wybranych parametrów farmakokinetycznych, badaniami pozostałości i wyznaczaniem okresu karencji oraz metodami oznaczania leków w materiale biologicznym.

Bardzo pozytywnie odbieram konstrukcję rozdziału Materiał i metody. Wszystkie materiały i metody w odniesieniu do trzech badanych antybiotyków są opracowane w identyczny sposób, co według mnie jest łatwe do czytania i zrozumienia, jakie badania i analizy zostały przeprowadzone.

Materiały i metody, wyniki oraz dyskusja zostały opracowane dla każdego z badanych antybiotyków pod wspólnym tytułem: Profil farmakokinetyczny oraz zanikanie pozostałości tilmikozyny/kolistyny/linkomycyny po jednorazowym podaniu dożylnym, domięśniowym i doustnym oraz wielokrotnym doustnym u gęsi domowej.

Na podstawie wyników pracy sporządzono 22 ryciny oraz 8 tabel w całości odzwierciedlających uzyskane wyniki badań.

Rozprawa doktorska zakończona jest 10 wnioskami. Treści w nich zawarte stanowią cenne informacje dla lekarzy weterynarii opiekującymi się stadami drobiu wodnego.

Rozprawa doktorska opatrzona jest streszczeniem w języku polskim oraz języku angielskim.

III. Ocena zastosowanego piśmiennictwa w ramach rozprawy doktorskiej.

W ocenianej pracy doktorskiej przytoczono 376 pozycji piśmiennictwa składającego się z publikacji oraz ulotek informacyjnych stosowanych w badaniach antybiotyków (np.: firmy Zoetis).

Uważam, że dobór piśmiennictwa jest adekwatny do zamierzonego celu.

IV. Wskazanie oraz ocena celu pracy kandydata.

Cel badań uważam za słuszny i prawidłowo sformułowany i został on podzielony na trzy zadania:

- a) opracowanie i walidacja metod oznaczania wybranych antybiotyków w materiale biologicznym,
- b) wyznaczanie oraz ocena podstawowych parametrów farmakokinetycznych antybiotyków przy różnej drodze podawania,
- c) ocena zanikania pozostałości antybiotyków w tkankach gęsi domowej.

V. Wskazanie oraz ocena zastosowanych metod badawczych.

Zastosowane metody badawcze uważam za adekwatne do realizacji celu badań.

VI. Ocena części rozprawy doktorskiej dotyczącej omówienia wyników badań oraz informacje dotyczące praktycznego zastosowania uzyskanych wyników badań (jeśli dotyczy).

Według mnie uzyskane wyniki są bardzo cenne dla praktyki lekarsko – weterynaryjnej i tak np.:

- a) określenie okresu karencji,
- b) określenie stopnia dostępności.

VII. Informacje o ewentualnych uwagach, które pojawiły się w ocenianej rozprawie doktorskiej.

- W oświadczeniach współautorów trzeciej publikacji dwukrotnie w nagłówki jest dr hab. Małgorzata Gbylik – Sikorska, prof. instytutu, natomiast na jednym z oświadczeń znajduje się podpis Pani Anety Matras.

- Czy Doktorant przeprowadził analizę rynkową odnośnie najczęściej stosowanych antybiotyków w warunkach terenowych u drobiu wodnego, np.: enrofloksacyny, amoksycyliny oraz amoksiklawu przy wyborze antybiotyków do doświadczeń ?.

- Czy znane są Doktorantowi dane odnośnie podobnych badań gęsi rzeźnych, u kaczek hodowlanych lub kaczek rzeźnych? lub badań z użyciem innych antybiotyków u gęsi?.

- We wstępie brakuje informacji odnośnie różycy gęsi stanowiącej obecnie poważny problem i przy której stosowane są antybiotyki lub autoszczepionki lub szczepionki przeciwko różycy świń.

- Według recenzenta we wstępie zawarto zbyt dużo danych szczegółowych co dla osoby nie posiadającej specjalistycznej wiedzy w tym zakresie czytanie wstępu o objętości blisko 60 stron może być utrudnione.

- Jakie jest stanowisko Doktoranta w aspekcie nieuwzględnienia w procesie walidacji metod innych antybiotyków jak badane, aby zapobiec ewentualnie kontaminacji oraz efektowi tzw.: matrycy?.

- Proszę o doprecyzowanie informacji odnośnie badań lekarsko – weterynaryjnych gęsi użytych do doświadczenia?

IX. Ocena, czy rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska w pełni rozwiązuje postawiony przez Doktoranta problem badawczy.

VIII. Ocena, czy rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej.

Jednoznacznie stwierdzam, że Doktorant potrafi zaplanować, przeprowadzić i prawidłowo przeanalizować uzyskane wyniki i to głównie w aspekcie aplikacyjnym.

Świadczy to o tym, że lek. wet. mgr MBA Krzysztof Bourdo posiada do tego odpowiednią wiedzę i umiejętności.

PODSUMOWANIE

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska lek. wet. mgr MBA Krzysztofa Bourdo wykazuje wysoki poziom naukowy i spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim (art. 187 Ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. – Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. Zm.).

W związku z powyższym zwracam się do Rady Dyscypliny Weterynarii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z wnioskiem o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie lek. wet. mgr MBA Krzysztofa Bourdo do dalszych etapów postępowania doktorskiego.

Jednocześnie wnioskuję także do Rady Dyscypliny o przyznanie Doktorantowi stosownej nagrody.

Z wyrazami szacunku,

